

A Kúria a dr. Németi Zsolt ügyvéd által képviselt felperesnek dr. Imre András ügyvéd által képviselt alperes ellen fegyelmi határozat hatályon kívül helyezése iránt a Szegedi Munkaügyi Bíróságnál 6.M.768/2010. számon indított és másodfokon a Csongrád Megyei Bíróság 2.Mf.20.408/2011/8. számú ítéletével jogerősen elbírált perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2012. július 4. napján megtartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a Csongrád Megyei Bíróság 2.Mf.20.408/2011/8. számú ítéletét hatályában fenntartja.Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 30.000 (harmincezer) forint és 8.100 (nyolcezer-egyszáz) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget.A felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálati eljárásban is irányadó a felülvizsgálati kérelemmel érintett tényállás szerint a felperes, - mint alperes jegyzője - ellen M. V.K. a Kt. határozatával fegyelmi eljárást indított, egyidejűleg rendelkezett a vizsgálóbiztos kijelöléséről, e teendők ellátásával a képviselő testület egyik tagját bízta meg. A fegyelmi eljárás megindításának alapját a H. Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala belső ellenőrzésének jelentése képezte, amely szerint a felperes 2010. július 7-én a köztisztviselői jogviszonyából eredő kötelezettségeit vétkesen megszegve, szabálytalanul intézkedett 500.000 Ft vásárlási előleg felvétele kapcsán.M. Város képviselő-testülete a Kt. határozatában foglaltak szerint megtárgyalta a felperessel szemben lefolytatandó fegyelmi eljárás során a jogi tanácsadással, az eljárás dokumentációjának elkészítésével, az eljárás során hozott határozatok írásba foglalásával, valamint a megbízó döntésével szemben esetlegesen kezdeményezett közszolgálati jogvitában a jogi képviselet ellátásával kapcsolatban az I.és T. Ügyvédi Irodával megkötendő megállapodás tervezetét, és azt a pénzügyi és gazdasági bizottság javaslata alapján jóváhagyta. Erre figyelemmel a fegyelmi eljárás során a vizsgálóbiztos a tanúk és felperes meghallgatását az ügyvédi iroda ügyvédjelöltjének aktív közreműködésével végezte olyan módon, hogy az ügyvédjelölt közvetlenül intézett kérdéseket a tanúkhöz és felpereshez. A felperes ezt az eljárást már a vizsgálóbiztosi meghallgatása során is sérelmezte.A vizsgálóbiztos 2010. augusztus 23-án készítette el a jelentését, amelyben fegyelmi büntetés kiszabására tett javaslatot.A képviselő-testület a 2010. augusztus 30-án megtartott ülésén a Kt. határozatával megállapította, hogy a felperes a vásárlási előleg felvétele kapcsán fegyelmi vétséget követett el, amely miatt hivatalvesztés fegyelmi büntetéssel sújtotta. A felperes és jogi képviselője a képviselő-testület ülésén (a fegyelmi tárgyaláson) szabályszerű idézés ellenére nem vett részt. Az ülésen mindvégig (a fegyelmi

határozat meghozatalakor is) jelen volt a vizsgálóbiztos és a fegyelmi eljárásban őt segítő ügyvédjelölt is. A felperes a keresetében a fegyelmi határozat hatályon kívül helyezését és a jogkövetkezmények alkalmazását kérte a visszahelyezésének mellőzése mellett. Kereseti kérelmének jogalapjaként elsődlegesen a fegyelmi eljárás szabályainak megsértésére hivatkozott. A Szegedi Munkaügyi Bíróság a 6.M.768/2010/9. számú ítéletével a fegyelmi határozatot hatályon kívül helyezte és megállapította, hogy az alperes jogellenesen szüntette meg a felperes köztisztviselői jogviszonyát. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek bruttó 1.670.772 Ft elmaradt munkabért, ezen összeg törvényes kamatát, bruttó 742.000 Ft végkielégítést, bruttó 556.500 Ft felmentési időre járó átlagkeresetet, bruttó 2.226.000 Ft kárátalányt és 150.000 Ft perköltséget. A felperes ezt meghaladó keresetét elutasította és megállapította, hogy a felmerült, de meg nem fizetett 577.100 Ft eljárási illeték az állam terhén marad. Az ítélet indokolása szerint a rendelkezésre álló iratokból egyértelműen megállapítható, hogy a fegyelmi vizsgálatot nem a kijelölt vizsgálóbiztos folytatta le egy személyben, abban végig aktívan közreműködött a képviselő-testület által megbízott ügyvédi iroda jelöltje is. A megbízás ilyen tevékenységre nem terjedt és nem is terjedhetett ki, hiszen a fegyelmi vizsgálat lefolytatására egyedül a törvényi előírásoknak megfelelően kijelölt vizsgálóbiztos jogosult. A kialakult bírói gyakorlat értelmében, ha a fegyelmi jogkört gyakorló és az általa kijelölt vizsgálóbiztos együtt jár el a kötelezettségszegések tisztázásában, az olyan súlyos eljárási szabálysértés, amit a későbbiek során nem lehet orvosolni (MD.II.647.). Ebből következően a fegyelmi vizsgálat során a kijelölt vizsgálóbiztossal együtt a fegyelmi jogkör gyakorlója által megbízott személy sem jogosult eljárni. A jelen esetben megvalósult együttes eljárás olyan súlyos eljárási szabálysértés, amely miatt a fegyelmi határozatot érdemi vizsgálat nélkül kellett hatályon kívül helyezni (BH.1998.361.). A munkaügyi bíróság a felperes nem vagyoni kártérítés megfizetésére irányuló kereseti kérelmét azért nem találta megalapozottnak, mert a felperes által csatolt okirati bizonyítékok nem támasztották alá a felperes hivatkozását, amely szerint a becsülete és jó hírneve sérelmet szenvedett, egyéb bizonyítási indítványait pedig a felperes elkésetten terjesztette elő. A felek fellebbezése folytán eljáró Csongrád Megyei Bíróság a 2.Mf.20.408/2011/8. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott rendelkezését nem érintette, a fellebbeezett rendelkezéseit részben és akként változtatta meg, hogy az elmaradt munkabér összegét 2.412.772 forintra, és ezen összeg törvényes kamataira felemelte. Mellőzte az alperesnek az elsőfokú perköltség megfizetésére történő kötelezését. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyta és megállapította, hogy a peres felek az első-, és másodfokú perköltségeiket maguk, míg a felmerült, de meg nem fizetett fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli. Az ítélet

indokolása szerint a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a Pp. 235. § (1) bekezdésében foglaltakra is figyelemmel kiegészítette azzal, hogy a felperes a 2010. augusztus 30-ai képviselő-testületi ülés jegyzőkönyvét csak az elsőfokú ítélet meghozatalát követően ismerhette meg, és ebből a jegyzőkönyvből állapíthatta meg azt, hogy a vizsgálóbiztos és az ügyvédjelölt végig - a fegyelmi határozat meghozatalakor is - jelen volt a képviselő-testület ülésén. A másodfokú bíróság utalt arra, hogy a Ktv. 51/A. § (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy a vizsgálóbiztos köteles a vizsgálatot lefolytatni, ez pedig azt jelenti, hogy a feladatait senkinek nem adhatja át. Az, hogy az ügyvédi iroda jelöltje a tanúmeghallgatások során végig jelen volt, a kérdések jelentős részét ő tette fel a tanúknak, azt eredményezi, hogy a munkáltató közvetetten a képviselő útján abban a szakban is részt vett az eljárásban, amelyre a törvény nem biztosít lehetőséget. A Ktv. 53. § (1) bekezdése kógens módon rendelkezik arról, hogy a fegyelmi tanács a határozatát zárt ülésen hozza meg. Tekintettel arra, hogy a határozathozatal során a vizsgálóbiztos jelen volt és erre a Ktv. 51. § (2) bekezdése alapján sem kerülhetett volna sor, ez okból is jogellenes a fegyelmi határozat (MD.II.877.). Az alperes a felülvizsgálati kérelmében kérte a jogerős ítélet „megváltoztatását és a felperes keresetének teljes elutasítását, továbbá a felperes marasztalását a perköltségben”. Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény 2., és 4. §-át, a Ktv. IV. fejezetének szabályait, a Ktv. 51/A. §-át, a Ktv. 53. § (1)-(3) bekezdésében foglaltakat a „tisztességes eljáráshoz való jog” és a „fegyverek egyenlőségének” alkotmányos alapelvét. Hivatkozott arra is, hogy az eljáró bíróságok tévesen utaltak az MD.II.647. számú döntésre, mivel az a döntés nem függ össze a perbeli esettel, valójában a biztatási kárról szól. A konkrét döntés ismeretének hiányában nem lehet tudni, hogy azonos vagy a jogkérdés szempontjából legalább hasonló tényállás mellett hozták-e az ítéletben idézett döntést. A Ktv. 51. § (5) bekezdése szerint a vizsgálóbiztos mandátuma a vizsgálat lefolytatására a fegyelmi jogkör gyakorlójától származik, ugyanattól, aki a közreműködő jogászt is megbízta, így önmagában ez nem eredményezheti az eljárás jogellenességét. Az ügyvédjelölt tevékenysége semmiben nem tért el a vizsgáló tevékenységétől, az a vizsgáló tevékenységének segítésére irányult. Az elsőfokú bíróság az ügyvédjelölt közreműködésének jellege tekintetében nem tárta fel részletesen a tényállást, elmulasztotta az ügyvédjelölt tanúkénti meghallgatását e tárgykörben.

A 6/1998.(III.11.) számú AB határozatból is az következik - a tisztességes eljáráshoz való jog és a fegyverek egyenlőségének elve alapján -, hogy kifejezett jogszabályi tilalom hiányában a munkáltató is jogosult jogi tanácsadó, jogi képviselő igénybevételére. Minden olyan esetben, ahol az ügyvédekről szóló törvénnyel azonos rangú jogszabály a jogi képviselő közreműködését nem tiltja, ott lehetőség van erre. Az ügyvédjelölt kifejezetten a

vizsgálóbiztos kérésére nyújtott segítséget a jogi képzettséggel nem rendelkező vizsgálóbiztosnak. A tisztességes eljárás garanciái a fegyelmi eljárásban nem sérültek, ezzel szemben az ítéletek a jogszerű fegyelmi felelősségre vonáshoz fűződő közérdek súlyos sérelmét eredményezik. Ezen túlmenően a felperes kötelezettségszegését a tanúvallomásokon kívül egyéb rendelkezésre álló bizonyítékok is bizonyítják, a tanúvallomások figyelembe vétele nélkül is megállapítható a felperes felelőssége. A zárt ülés fogalmát a Ktv. nem határozza meg, e tekintetben a helyi önkormányzatokról szóló törvény 12. § (5) bekezdésében foglaltakból kell kiindulni. Jelen esetben a képviselő-testület zárt ülésén csak azok vettek részt, akik a fenti jogszabályi hivatkozás alapján részt vehettek. A vizsgáló sem a fegyelmi-tanács tagjaként, sem pedig jegyzőkönyvvezetőként nem vett részt az eljárásban, az alperes a fegyelmi eljárás valamennyi szabályát betartotta.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Ktv. 51. § (5) bekezdése meghatározza, hogy a fegyelmi eljárás megindítója kit jelölhet ki vizsgálóbiztosként. A kijelölés jogán túl, azonban a fegyelmi eljárás megindítója a vizsgálóbiztos vonatkozásában semmiféle jogkört nem gyakorol, a vizsgálóbiztost nem utasíthatja. Ez biztosítja annak a garanciális elvnek az érvényesülését, hogy a vizsgálóbiztos eljárása befolyásolástól mentes legyen. Jelen esetben a képviselő-testület által megbízott ügyvédi iroda alkalmazottja ténylegesen a vizsgálóbiztos jogkörét átvéve járt el több esetben a tanúmeghallgatások, illetve a felperes személyes meghallgatása során. A fegyelmi eljárás alá vont jogai nyilvánvalóan sérülnek azáltal, ha a vizsgálóbiztos szerepkörét egy olyan személy veszi át, aki a fegyelmi eljárás megindítója által akár utasítható is. Ezt figyelembe véve helytállóan utaltak az eljárt bíróságok arra, hogy jogszabálysértő, ha a munkáltatói jogkör gyakorlója bármilyen módon lehetőséget kap arra, hogy a vizsgálóbiztos eljárását befolyásolhassa. Önmagában az, hogy a bíróságok tévesen jelölték meg a Döntvénytárban közzétett döntés számát, nem változtat azon a körülményen, hogy annak érdekében, hogy érvényesüljön a köztisztviselő tisztességes eljáráshoz való joga, súlyos eljárási szabálysértésként kell értékelni, ha a fegyelmi jogkör gyakorlója, akár közvetetten is, a kijelölt vizsgálóbiztossal együtt jár el a fegyelmi eljárás e szakaszában. A fegyelmi eljárás megindítója által kijelölt vizsgálóbiztos és az általa megbízott ügyvédi iroda ügyvédjelöltje között tehát az a lényeges különbség, hogy az előbbi vonatkozásában a fegyelmi eljárás megindítójának a vizsgálóbiztosi tevékenység kifejtéséhez kapcsolódó utasítási jogköre nincs. Jogszabály nem zárja ki azt, hogy szükség esetén a vizsgálóbiztos jogász segítségét igénybe vehesse az eljárása során, ez azonban egy általános, formai, tanácsadói és nem konkrét, a vizsgálóbiztos hatáskörét átvevő segítségnyújtást jelenthet. Ennek megfelelően az ügyvédjelölt tanácsot adhat a vizsgálóbiztosnak arra vonatkozóan, hogy hogyan kell egy tanút szabályszerűen meghallgatni, milyen

formai követelmények vannak ennek kapcsán. Ez azonban nem jelentheti a vizsgálóbiztos tevékenységének tartalmi befolyásolását, ahogyan az jelen esetben történt a kérdések közvetlen megfogalmazásával.

A Ktv. 51/A. §-a pozitív módon azt határozza meg, hogy a fegyelmi eljárásban a vizsgálóbiztosnak milyen jogai és kötelezettségei vannak. Emellett nyilvánvalóan szükségtelen azt rögzíteni, hogy e jogok és kötelezettségek kizárólag a vizsgálóbiztost illetik meg, hiszen ez a jogszabály megfogalmazásából egyértelműen következik. A Ktv. 53. § (1) bekezdése szerint a fegyelmi tanács a határozatát zárt ülésen szótöbbséggel hozza meg. Tekintettel arra, hogy a jegyzővel szemben az önkormányzat képviselő-testülete gyakorolja a kinevezési jogkört, a fegyelmi büntetés kiszabásának a joga a fegyelmi tanácsként eljáró képviselő testületet illeti meg (BH.1998.613). A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (Ötv.) 12. § (4) bekezdés a) pontja szerint a képviselő-testület zárt ülést tart választás, kinevezés, felmentés, vezetői megbízatás adása, illetőleg visszavonása, fegyelmi eljárás megindítása, fegyelmi büntetés kiszabása, és állásfoglalást igénylő személyi ügy tárgyalásakor, ha az érintett a nyilvános tárgyalásba nem egyezik bele; továbbá önkormányzati, hatósági, összeférhetetlenségi és kitüntetési ügy, valamint vagyonnyilatkozattal kapcsolatos eljárás tárgyalásakor. Ugyanakkor a 12. § (5) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a zárt ülésen a képviselő-testület tagjai a kisebbségi szószóló és jegyző, továbbá a meghívása esetén az érintett és szakértő vesz részt. Törvény előírhatja, mely esetben kötelező az érintett meghívása. Mindezekből az következik, hogy az Ötv. 12. § (5) bekezdésében meghatározott zárt ülés fogalma nem azonos a Ktv. 53. § (1) bekezdése szerinti, a fegyelmi határozat meghozatala céljából tartott zárt ülés fogalmával. Ezt támasztja alá az is, hogy az Ötv. 12. § (5) bekezdése az érintett részvételét is lehetővé teszi a képviselő-testület zárt ülésén, amely a fegyelmi határozat meghozatala érdekében tartandó zárt ülésen (tanácskozáson) nyilvánvalóan nem lehetséges. Következésképpen a bírósági gyakorlat ate tekintetben, hogy a fegyelmi határozat meghozatala céljából tartandó zárt ülésen a fegyelmi tanács tagjain és a jegyzőkönyvvezetőn kívül senki nem vehet részt. A képviselő testület fegyelmi tanácsként történő működése során az Ötv. rendelkezéseit a Ktv. fegyelmi eljárásra vonatkozó szabályaival összhangban, de a fegyelmi ügy sajátosságai alapján kell alkalmazni. A vizsgálóbiztos eljárásának módját ilyen esetben elsősorban a vizsgálóbiztosi és nem a képviselői mivolta határozza meg (Mfv.II.10.298/2011/4.). Mindezek alapján helytállóan állapította meg a jogerős ítélet, hogy súlyos eljárási szabálysértésnek minősül az is, hogy a határozathozatal céljából tartott zárt ülésen részt vett a vizsgálóbiztos és az ügyvédjelölt is. A jogerős ítélet nem a Ktv. 53. § (3) bekezdésében foglaltak megsértésére hivatkozott, így az ügy elbírálása szempontjából nincs

jelentősége annak az alperes által, a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott körülménynek, hogy a határozathozatal céljából tartott zárt ülésen résztvevő vizsgálóbiztos nem volt a fegyelmi tanács tagja, illetve nem minősült jegyzőkönyvvezetőnek sem. A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. Az alperes perköltség fizetési kötelezettsége a Pp. 78. § (1) bekezdésén alapul. Az alperes az 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján a személyes illetékmentességére tekintettel mentesül a felülvizsgálati eljárási illeték megfizetése alól.

Budapest, 2012. július 4.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró
A kiadmány hitelélül: Nné tisztviselő